"HAZÁDNAK RENDÜLETLENÜL LÉGY HIVE, ÓH MAGYAR!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

"CSONKAMAGYARORSZÁG NEM ORSZÁG, EGÉSZ MAGYARORSZÁG MENNYORSZÁG!"

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CIME: HEGEDÜS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

HELYZET-KÉP ERDÉLYORSZÁGBÓL

Most jelent meg a népesedési kimutatás, melyben Erdélynek külön fejezetet szentelnek a román hatóságok. A bukaresti statisztikai hivatal közlése szerint Erdélyben augusztus hónapban 4,926 román, 2,047 magyar, 508 német és 99 zsidó gyermek született. Meghalt 2,441 román, 1,267 magyar, 273 német és 80 zsidó.

A legtöbb magyar gyermek Csikmegyében született, még pedig 313, utána következik Marostorda és Udvarhely megye 283 számmal, majd Szilágy megye, ahol 281 magyar gyerek született. Háromszéken csak 225 születést mutatnak ki. A románok állandóan azt hirdetik, hogy a magyarok száma csökkenőben van, de még az ő statisztikájuk sem tudja ezt kimutatni. Csikban 313 születéssel szemben csak 165 halálozás volt, Udvarhelyen és Marosszéken 186, illetve 184, ami egyharmadszoros szaporodást jelent.

A ravaszkodás egyik legjobb példája Kolozs megye este. Kolozsban 844 ujszülött között 613 románt és 186 magyart mutatnak ki. Persze Kolozsvár városa ebben a számban nem szerepel. Tisztában lehetünk tehát azzal, hogy szándékosan hagyták ki a nagy magyar várost, mert ott nem tudják olyan nyiltan meghamisitani a statisztikát.

A rumánok állandóan hangoztatják, hogy követni fogják a csehek példáját. Az erdélyi népszámlálás nemzetiségi adatait még mindig titokban tartják. A magyarok meg vannak arról győződve, hogy hiába hamisitottak olyan sokat a rumánok, a való helyzet korántsem olyan kedvezőtlen a kisebbségekre a kisebbségekre nézve.

A magyarok természetesen kénytelenek türni a regátbeliek erőszakoskodásait, de — mégsem hagyják magukat. A legtöbb régi magyar város most talán jobban ragaszkodik a nevéhez és magyar jellegéhez, mint a multban, de ez természetes is, mert mindenki igyekszik megvédeni ősi jogait és jövőjét. Arra el van készülve minden magyar, hogy a több erdélyi magyar várost rumánnak fog kimutatni a statisztika, de abból nem engednek, hogy Erdélyben a magyarságé a vezető szerep.

PAIZS ÖDÖN

AZ ATLANTI ÓCEANTÓL A CSENDES TENGERIG EGYETLEN SAJTÓSZERV SZOLGÁLJA A MAGYAR ÜGYET: A "KANADAI MAGYAR UJSÁG"

Milliós város képe — számokban

A magyar főváros minden eszt endőben testes kötetben adja ki adatkönyvét. Kanadában bizonyosan csodálkozni fognak azon hogy a Belvárosban még mindig 21 földszintes ház huzódik meg. Még furcsább az, hogy Budapest területén 17 nád- és zsupfödelcs házat tartanak nyilván.

Az összes épületek száma a milliós városban különben 25868 de nem mindegyik van modernül berendezve. Vizvezeték nincsen 3779-ben, gáz hiányzik: 12574 épületben és nincs villany 4297 épületben. Érdekes viszont hogy a háztulajdonosok között akad 19 napszámosnő s van egy nyugdijas, akinek tizenöt háza van. Mindinkább több és több a fürdőszoba, de 244.251 lakás közül még mindig csak 85,110-ben van fürdőszoba.

Még mindig több a férfi, mint a nő a magyar fővárosban. Száz férfire 118 nő jut. A legtöbb öregember Budán az első kerületben lakik. Budapestnek pontosan 1,006.184 lakosa van. Tavaly több mint tizezer házasságot kötöttek és nyolc és félezret bontottak fel. Akad egy-egy görög, holland, kinai és portugál menyasszony is. Volt 78 éves ara és 84 éves vőlegény, de szerepelt 14 éves menyasszony és 19 éves vőlegény is. Egy 51 éves férfi 15 éves leányt vett feleségül és egy 64 esztendős hajadon 25 éves férjet szerzett magának.

"Fiákker" még mindig van — egy. A sebesen közlekedő autóbuszok és villamosok 252 millió utast szállitottak; a villamos sin hálózata 180 kilométer, azaz 120 mérföld.

A közbiztonság elég jó és Budapest népe amugy is becsületes, jószivü: 13,064 talált tárgyat szolgáltattak be önkéntesen a megtalálók egyetlen év alatt.

A fővárosnak tavaly 6 és félezer hektoliter mustja termett s Budapest, mint törvényhatóság egy borzderes tehén, 317 kecske és 30 szamár tulajdonosa. Főleg ez utóbbi szám alacsony voltán fognak jól szórakozni Kanada magyarjai.

Budapest egymillió költséggel tiz vizszürőgépet állitott fel s ennek segitségével ujra tisztára varázsolta a pesti vizet. Ezzel kapcsolatban két alagutat is épitenek a Duna medre alatt mert a szentendrei szigeten levő kutakból az Alagutakban elhelyezett csöveken keresztül szállitják a vizet a káposztásmegyeri vizmühöz.

Paizs Ödön

Hétről-hétre

RÉGEN nem volt olyan hideg tél, mint az idén Magyarországon. Az ég is beborult és lámpafénynél dolgoznak az emberek. Ennek a magyarázata az, hogy egész Magyarország felett kettős felhőréteg feküdt napokon át.

4,900, azaz közel ötezer uj népiskolát fognak épiteni, miután nagy szükség van a magyar nép oktatás további fejlesztésére. Az elmult tiz évben 5100 népiskola épült és a legközelebbi jövőben még 4,900-at épitenek vidéken.

A HALÁL aratása nagyon dus volt. Meghalt Miklós Andor, "Az Est"-lapok főszerkesztője; még külföldről is ezerszámra érkeztek részvétnyilatkozatok. Elköltözött az élők sorából Hadik János is, aki gróf létére a kisgazdák és kisiparosság érdekeiért küzdött évtizedeken át. Meghalt Bleyer Jakab, aki a német irodalmat tanitotta a budapesti egyetemen. Tulzó germanizáló törekvései miatt sok kellemetlensége volt. Az egyetemi ifjuság meg is akadályozta előadásait. Bleyer az összeomlás után miniszter is volt, főleg a nemzetiségi kérdésekkel foglalkozott.

CSEREFORGALOM kezd kialakuini a vidéki városokban. Iparcikkekért a kereskedők terményeket fogadnak el fizetségül a gazdáktól. Az első ilyen vásárló és előadócsoport Miskolcon és Szegeden alakult meg.

NAGYON rosszak a gazdasági viszonyok, de a főváros és a kormány mégis módot talált arra, hogy karácsonyi segélyt utaljon ki.

—zs —n

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

BARANYA MEGYE

Nagyszabásu valutabünügy foglalkoztatja a hatóságokat, amelynek szálai, mint ahogy a nyomozás megállapitotta, a Dunántulra is nyulnak. A nyomozás adatai alapján le is tartóztatták Frank Elemér pécsi lókereskedőt. A detektivek vidéken több gyanusitottat vettek őrizetbe. A gyanu szerint több százezer pengő értékü valutavisszaélésről van szó.

BÁCS - BODROG MEGYE

Ráczkoff Mártonné, bácsbokodi földmives asszony ötös ikreket szült. Mind az öt gyermek leány. A környékről valóságos bucsujárás indult az asszonyhoz, akit elhalmoztak ajándékokkal.

CSIK MEGYE

Csik megyében napokon keresztül nagy hóvihar dühöngött, melynek során 25 fok alá süllyedt a hőmérő. A megye számos helyén farkascsordák jelentek meg.

GYŐR MEGYE

Vida József pénzbeszedőt nyolcévi fegyházra itélte a győri törvényszék mert a kisbéri uccán agyonlőtte Zapletál Gyula cipészmestert.

HAJDU MEGYE

Hajduszoboszlónak nagyon sok adóssága van és emiatt rendkivül magas a községi pótadó. Egy svájci pénzcsoport most ajánlatot tett, hogy a hajduszoboszlói hőforrást 50 esztendőre bérbe venné és ellenértékképpen a beruházásokkal kapcsolatos adósságokat kifizetné.

PEST-PILIS-SOLT KISKUN MEGYE

Hóval oltották el a fáklyaként égő varróleány ruháját. A varróleány leverte a benzines üveget, a benzin tüzet fogott és pillanatok alatt lángokban állt a kisleány ruhája is. A leány munkaadója tért először magához, kivitte a leányt az udvarra és meghempergette a hóban. Életbenmaradásához nem sok reményt füznek.

POZSONY MEGYE

A pozsonyi városházán az az inditvány hangzott el, hogy a szinház épületén levő Vörösmarty és Katona szobrokat távolitsák el. Helyükbe az inditványozó Smetana és Hviezdoslav cseh költők szobrát akarja tenni. Pozsonyban leállitották a csehek a gyönyörü Mária Terézia szobrot és nemrég Petőfi szobrát távolitották el. A csehek az egész Felvidéken számüzni akarják a magyar kultura nyomait.

SÁROS MEGYE

A csehek által Krajna névre keresztelt Vég-ortovány községben Sagat Erzsébet asszony Janota Pál vendége előtt ugy akart petroleumot önteni a lámpába, hogy a kanócot égve hagyta. A peróleum felrobbant s mindkettőjüket összeégette.

SOMOGY MEGYE

Marcaliban veszett kutya támadta meg Takács Istvánnét. A fiatal asszonynak kis gyermeke is kezében volt. A hős asszony feje fölé tartotta gyermekét, hogy a kutya ne bánthassa, miközben őt a kutya harapta és marcangolta. Sulyos sebei következtében az asszony összeesett, ekkor rábörult gyerekére és ugy védte a veszett kutya marásától. Végül is Szabó Imre levente vasvillával az asszony segitségére sietett és leszurta a veszett kutyát. A sulyosan összemart asszonyt és kisgyerekét a budapesti Pasteur-intézetbe vitték gyógykezelés végett.

TORONTÁL MEGYE

Vabocsa község határában Meris Gyula gazda földje szerb területre is átterjedt. Erre a tagra a jugoszláv hatóságok nagy adót vetettek ki. Meris az adót nem tudta azonnal rendezni. A jugoszláv adóhivatal különös módon hajtotta végre Meris tartozását. Hét tagból álló szerb határőrség átment Merisnek a magyar területen fekvő birtokára, disznócsordáját bekeritette és áthajtotta Jugoszláviába. A különös határsértés ügyében a magyar kormány tiltakozott és megtette a szükséges lépéseket.

VAN SZERENCSÉNK TISZTELT ÜGYFELEINKET ÉRTESITENI,

HOGY HOSSZAS TÁRGYALÁSOK UTÁN SIKERÜLT MEGÁLLAPODÁST LÉTESITENÜNK AZ ÓHAZAI BANKOKKAL, AMELY LEHETŐVÉ TESZI AZT, HOGY A KÁBELEN KÜLDÖTT PÉNZKÜLDÉSEK LEGKÉSŐBB NYOLC NAPON BELÜL LESZNEK KIFIZETVE. ILY MÓDON TEHÁT KIKÜSZÖBÖLTÜK AZON KÉSÉSEKET, AMELYEK SAJNOS A MULTBAN NÉHA ELŐFORDULTAK ÉS AMELY KÉSÉSEK HELYREHOZÁSA TETEMES ANYAGI ÁLDOZATTAL VOLT ÁLTALUNK ELÉRHETŐ.

KÁBELDIJ CSAK 25 CENT

FEMELVE, HOGY EZEN KIJELENTÉSÜNKET TISZTELT ÜGYFELEINK FŐLEG A KÖZELGŐ KARÁCSONYI ÜNNEPEKRE VALÓ TEKINTETTEL ÖRÖMMEL FOGJÁK TUDOMÚSUL VENNI ÉS NAGYBECSÜ PÁRTFOGÁSUKKAL FOGJÁK IRODÁNKAT TOVÁBBRA IS KITÜNTETNI,

Mint eddig, minden pénzküldőnk egy, a cimzett által sajátkezüleg aláirott nyugtát kap kézhez. — Ha családját vagy menyasszonyát óhajtja kihozatni, mi készségesen állunk rendelkezésére a szükséges okmányok beszerzésében és a hajójegyet kedvező részletfizetésre is tudjuk adni.

ÓHAZAI BÉLYEGEK — KÖZJEGYZŐI IRODA — FELVILÁGOSITÁSOK!

ALEX. A. KELEN LIMITED
1456 City Hall Ave. MONTREAL, Que.

Nátha! Influenza! Torokfájás!

RENDES KISÉRŐI AZ ŐSZI IDŐVÁLTOZÁSNAK. ALIG VAN HÁZ, AHOL MINDENKI EGÉSZSÉGES. — A VALÓDI

DIANA SÓSBORSZESZ

ilyenkor nem hiányozhat óvatos emberek házatájáról, mert ugy a fertőzés elhárításában, mint a már bekövetkezett megbetegedések enyhitésében, a fájdalmak csillapitásában, az általános közérzet javitásában és az egészség gyors helyreállitásában nagy szerepe van.

Mint száj- és torokölitő, meggátolja a baktériumok elszaporodását. — Mint bedörzsölő szer a szervezetet felüditi és a kinos fájdalmakat elenyészteti. — KANADAI EGYEDÁRUSITÁS:

ALEX. LUKÁCS
244 JAMES ST. NORTH, HAMILTON, ONT.

FORRADALOM EGY MÁS VILÁGON

DRUMÁR JÁNOS

utánon szerzett tapasztalatom vezetett arra a gondolatra, hogy repülőgépemet turbinákkal szereljem fel. Még a Zuyder-tó mellől való emlékeim késztettek erre. Majdnem gyermek voltam akkor. Korcsolyámat karomra akasztva, neki indultam alkalmas jégpályát találni, melyre a dagály folytán visszamaradt tó kiöntéseiből támadt óriási jégmezőn bukkantam. Fel sem vettem a dermesztő szél égetését, mely arcomat pirosra marta s észre sem vettem, hogy a hóesés nagy pelyhekben indul meg. A fiatalos hév ellentáll a külső hatásoknak, bármily mostohák legyenek is azok s ugy történt, hogy közel három órai szórakozás után csak a testmozgás utján előhivott egészséges étvágy késztetett a hazaindulásra. A hazafelé vezető ut azonban meg volt nehezitve. Nemcsak az erős szemközti szél akadályozott a hazajutásban, hanem az időközben felgyülemlett hó is, melyben néha térdig kellett gázolnom. Sapkámat mélyen szemembe huzva, vidáman igyekeztem hazafelé, mikor figyelmemet megragadták azok a sajátszerü vonalak, melyeket a szél mozgása barázdált a hómezőkre.

— Ezeket én is megfigyeltem. Nagyon hasonlatosak ama bevágásokhoz, melyeket a meleg tengeri szél mar az uszó jéghegyekben.

— Ugy van! És Önt ez nem serkentette behatóbb szemlélődésre?

— Kerestem és tényleg találtam is ugyan némi vonatkozást a hangrezgések által okozott figurák s a hóba metszett vonalak között, de semmi sem ösztönzött, hogy ezeknek rejtett okát kutassam.

— Én pótoltam azt, amit Ön elmulasztott. Ahhoz, hogy a szél ereje nem volt egyenletes, hanem lökésenként, rohamszerüleg ismétlődött meg, eléggé érzékeny müszer gyanánt szolgált rákvörösre pirult füiem. De azok a rajzok, melyek a sima hófelszin átalakulását okozták, az a tény, hogy a szél, visszatérő következetességgel mindenha ugyanazon helyeken támadja meg a már megbontott felszint, anélkül, hogy bármely akadályra találna s főként az a rendszert mutató szabályosság, melyet a szél hatásának kitett nagyobb hőterület árul el, igen lényeges következtetésekre jogositottak, nevezetesen, hogy a szél viszonylag kis függőleges távolságokban is eltérő erejü; hogy a mozgásának irányában jelentkező nagyméretü hullámokon kivül, a hőhatárok révén ki nem magyarázható, tehát okszerü magyarázattal csakis

— 34 —

magnetikus telitettségből származható apróbb és rendszeresen visszatérő hullámok is jelentkeznek utjában s végül, hogy ezek az apróbb hullámok összefüggésbe hozhatók a légüres térben szabadon mozgó villamos áramlatokkal.

— Emlékezik Mester ama léghajósra, ki átrepülte a Simplon-alagutat?

— Ebben a tényben nem látok mást, mint kárhoztatandó hiuságot és az emberi gőg vakmerőségét. Sokszor volt alkalmam megfigyelhetni a tunnell-munkásoknak ezernyi ólálkodó veszély közepette kifejtett működését. A megbontott hegygerincből előtóduló gázok fojtogatása, az alattomosan beszivárgott gyulékony (methan, methyl), a robbanó (acetylen), a lélegzést elfojtó (szén dioxyd, ammoniák) és a szivverést megállitó (szén-oxyd) gázok állandó jelenléte, a lámpasodronyokat ostromló koboldok és lidércek gonosz incselkedései, a nagy légnyomás folytán oxigénszegénnyé vált levegő, melyet a robbanó anyagok alkalmazása majdnem teljesen hasznavehetetlenné tesz a lélegzésre, a viaskodás a minden oldalról előtörni fenyegető talajvizekkel s végül az a körülmény, hogy egyetlen elhibázott vagy elmulasztott óvintézkedés a munka szinhelyét egy pillanat alatt összerombolhatja: — mindezeknek mérlegelése indokolttá teszi, ha az elismerés pálmáját ennek a munkásnak, nem pedig a kész alagutat átrepülő léghajósnak nyujtom, mert nagyobb hősiességet tulajdonitok ama munkás vállalkozásának, ki a veszedelmekkel tudatosan bár, de gondosan felszerelve az előrelátás által diktált óvszerekkel száll szembe, mint ama levegőhős vakmerő elszántságának, ki a vállalkozásával járó, tehát általa felidézett veszedelmeket nem is ösmeri s igy azokat nem is mérlegelheti, még kevésbé gondoskodhatik azok elháritásáról. Ha pedig nem az egyén, hanem az emberiség szempontjából itéljük meg mindkettőjük ténykedésének értékét, ugy a léghajós szerepe teljesen eltünik a munkás alkotásának nagysága mellett, ki az emberi kultura továbbépitésén verejtékezik és jeltelen sirjához hálás kegyelettel zarándokol az utókor, mig a léghajós, kinek előbb-utóbb, de kikerülhetetlenül bekövetkező halálzuhanását ezer nézőnek elszörnyedése kiséri, nem kérhet jogosan osztályrészt abból az elismerésből, mellyel az emberiség nagy feladatain dolgozó munkásainak adózik a közvélemény. Elvégre is, mi földön élő lények vagyunk, kiknek semmi keresni valójuk nincs a légben, mert kü-

— 35 —

Árban Eredményben
KICSI ! NAGY
a
Kanadai Magyar Ujság
APRÓHIRDETÉSE
Egy számban való közlés ára 50 c., három számban $1.25

32 ÉVES iparos és gazdálkodó legényember házasság céljából hozzám illő róm. kath. legalább 300 dollár kész pénzzel rendelkező leány ismeretségét keresi. Csakis fényképes levelekre válaszolok, melyeket "FARMER" jeligére a kiadóhivatalba kérek: 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man. 63-5-7

34 ÉVES legényember házasság céljából keresi 24-33 év közötti leány vagy gyermektelen özvegy ismeretségét aki kedveli a farméletet. Kevés hozomány ra számitok. Fényképpel ellátott leveleket "ÉSZAKI OTTHON" jeligére a kiadóhivatalba kérek: 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man. 64-6-8

DÉL-ONTARIOI leveles dohányok, finom, narancs-sárga 5 font $1.50, gyenge, édes Kelly dohány 5 font $1.00, ha a két fajtát összevegyitjük nagyon kellemes zamatu cigaretta-dohányt nyerünk. PIPA-dohányok 10 fontos csomagonként Ontarióba $1.25, Quebec és Manitobába $1.40, Sask. és Nova Scotiába $1.65, Albertába $1.80, British Columbiába $1.90. Joseph Horváth AMHERSTBURG, Ont. 60-62-64

SOHA NAGYOBB SZÜKSÉG NEM VOLT ÖSSZETARTÁSRA — ÉRTSÜK MEG EGYMÁST!!!

GABONA - TŐZSDE

BUZA — 1 centtel emelkedett
No 1 61 cent; No 2 58 c; No 3 56 c; No 4 54 c, No 5 53 cent.
ZAB — változatlan
ÁRPA — változatlan
No 3 CW 34 cent; No 4 CW 32 cent
No 1 CW 29 cent; No 2 CW 25 cent
LEN — 2 centtel emelkedett
No 1 CW $1.44 No 2 CW $1.40
ROZS — 1 centtel emelkedett
No 1 CW 42 cent No 3 CW 38 cent

PÉNZ-PIAC

(A Canadian Press jan 3-i jelentése)

Amerikai dollár, vételnél	$0.99 15/16
Angol font	$5.14
Magyar Pengő	27.92 cent
Cseh korona	4.71 cent
Jugo dinár	2.20 cent
Rumán leu	1.05 cent

Budapesti jegyzés 1933 dec. 16-án

Kanadai dollár	P 3.54—3.74
Amerikai dollár	P 3.55—3.69

ÁLLAT - VÁSÁR

SZOPÓS BORJU — 50 c. emelkedett			
Jó	5.50	—	6.50
Gyenge	2.00	—	4.50
TINÓ — 25 centtel emelkedett			
Jó	4.00	—	4.75
Közepes	3.00	—	3.75
ÖKÖR — 25 centtel emelkedett			
Jó	3.75	—	4.50
Közepes	3.00	—	3.50
Silány	2.25	—	2.75
BIKA — 10 centtel emelkedett			
Jó	1.15	—	1.25
Silány	.85	—	1.00
SERTÉS — 75 centtel emelkedett			
Válogatott			6.75
Nehéz			6.25
Könnyü			4.50
No. 1. koca			4.50
No. 2. koca			4.25
BÁRÁNY — változatlan			
Jó	5.50	—	6.00
Silány	2.50	—	3.50
BIRKA — változatlan			
Jó	1.25	—	1.50
Silány	.75	—	1.00